

**Startnotitie MER/SMB Internationaal
Bedrijvenpark Friesland Heerenveen**
Initiatiefnemer: Gemeente Heerenveen

Vastgesteld door het college van B&W van Heerenveen op: 27 mei 2008

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Voornemen.....	7
3. Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	12
4. Alternatieven.....	14
5. Huidige toestand milieu	18
6. Effecten en beoordelingskader.....	20
7. Besluitvorming en procedure	22

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Heerenveen wil haar economie versterken. Daarmee wil zij de welvaart van de inwoners vergroten en van de mensen die hier werken. Voor het versterken van de economie streeft Heerenveen naar het verminderen van de werkloosheid en het vergroten van de werkgelegenheid. Twee zaken die elkaar gedeeltelijk overlappen.

Naast deze lokale doelstelling heeft Heerenveen in regionaal verband, als onderdeel van de A7-zone, ook doelstellingen voor het verwezenlijken van economische groei. De gemeente Heerenveen is gelegen binnen de A-7 zone. Dit is één van de twee economische ontwikkelingszones binnen de provincie Friesland. De provincie Friesland en de betrokken gemeenten streven ernaar economische ontwikkelingen zoveel mogelijk te concentreren binnen de economische zones. Heerenveen zal vanuit dit perspectief een versterkte ontwikkeling als regionaal economisch centrum doormaken. Deze versterking komt mede tot uitdrukking door ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en woongebieden.

In de bedrijventerreinvisie 2010 “Ruimte voor werk” (Fryslân, februari 2001) wordt aandacht besteed aan de kwaliteit van bestaande en nieuw te plannen terreinen en de ruimtelijke kwaliteit van Fryslân. In deze visie wordt voor Heerenveen het accent gelegd op bedrijventerreinen in de segmenten modern gemengd en transport en distributie.

De bruto behoefte aan bedrijventerrein voor de periode 2000-2010 wordt op basis van de provinciale nota 'Ruimte voor werk' geprognosticeerd op gemiddeld 14,3 hectare per jaar voor 'modern gemengd' en 19,4 hectare per jaar voor 'transport en distributie'. Omgerekend is de vraag naar bedrijventerreinen voor de periode 2003-2010 136 hectare bruto. In 2003 was circa 10,5 ha beschikbaar in het segment modern gemengd en 5,3 ha in het segment transport en distributie. De afgelopen 5 jaar is hiervan circa 11 hectare uitgegeven.

Wat betreft deze segmenten is de situatie in per 1 juli 2007:

- *modern gemengd*: het industrieterrein Kanaal en bedrijventerrein Haskerveen voorzien in de vraag in dit segment. Op het bedrijventerrein Kanaal is 0,9 ha beschikbaar en op Haskerveen 11 ha. Voor beide geldt dat het om de meer traditionele, zwaardere milieucategorieën gaat.
- *Transport & distributie*: het bedrijventerrein De Kavels voorziet in de vraag naar ruimte in dit segment in de regio Heerenveen. Per 1 juli 2007 is 4 hectare terrein nog uitgeefbaar, maar reeds volledig in gereserveerd dan wel in optie gegeven.

(in hoofdstuk 2 wordt in meer detail ingegaan op de beschikbaarheid van bedrijfsterreinen en de voorspelde vraag hiernaar).

Functieverandering IBF

In het perspectief van de provinciale nota “Ruimte voor werk” is de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein voorbereid. Medio 2001 is de startnotitie voor gepubliceerd voor de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein in de segmenten modern, hoogwaardig en transport en distributie ten noorden van de A7 (Klaverblad Noordoost).

Tegelijkertijd met de voorbereiding van de ontwikkeling van dit nieuwe bedrijventerrein ten noorden van de A7 speelde de discussie over het bedrijventerrein Internationaal Bedrijvenpark Friesland. Het bedrijvenpark IBF was bedoeld voor de voor werving en vestiging van grootschalige industriële bedrijven. Aan de vestiging van bedrijven op het bedrijvenpark waren strenge voorwaarden verbonden; een minimale kavelgrootte van 10 ha en een maximaal bebouwings- en verhardingspercentage van 40 %. Sinds de vaststelling van het bestemmingsplan “Internationaal Bedrijvenpark Friesland” op 6 mei 1996 had zich slechts één bedrijf gevestigd dat voldeed aan de voorwaarde, welke alweer vertrokken was. De praktijk wees uit dat de ontwikkeling van het bedrijvenpark conform de voorgestelde opzet niet mogelijk is. Dit werd

bevestigd in een onderzoek uitgevoerd door de Stec-groep uit Nijmegen (15 januari 2004). Het onderzoeksbureau Stec concludeerde dat productievevestigingen van 10 ha. of meer, nauwelijks in West-Europa en zeker niet in Nederland te verwachten zijn.

Uiteindelijk heeft de gemeenteraad op 30 september 2004 ingestemd met een functiewijziging van het bedrijventerrein naar een bedrijventerrein dat aansluit bij de behoefte. Daarmee verviel de noodzaak voor de ontwikkeling van Klaverblad Noordoost. De voorbereiding voor de ontwikkeling van dit bedrijventerrein is vervolgens stop gezet en gestart is met de functiewijziging van het IBF. De herbestemming van het IBF is reeds opgenomen in het provinciale Streekplan (Om de kwaliteit van de route, streekplan Fryslân 2007).

De functiewijziging van het gebied leidt niet tot een naamsverandering van het bedrijventerrein. Voor de duidelijkheid wordt in de startnotitie de volgende verwijzing toegepast:

- Met betrekking tot de oude situatie wordt verwezen naar het IBF (oude stijl)
- met betrekking tot de nieuwe situatie, de ontwikkeling waar deze startnotitie betrekking op heeft naar IBF (nieuwe stijl)

1.2 Besluit-m.e.r.-plicht

Op grond van het gewijzigde Besluit milieu-effectrapportage (wijziging 8 februari 2005, onderdeel C) geldt voor aanleg van een bedrijventerrein in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een bedrijventerrein met een oppervlakte van 150 hectare of meer (Besluit m.e.r. onderdeel C.11.2, kolom 3). De totale bruto oppervlakte van het bedrijventerrein IBF (nieuwe stijl) is 250 hectare. De drempelwaarde van 150 hectare wordt hiermee overschreden. Omdat het bedrijventerrein IBF (oude stijl) nog niet volledig is gerealiseerd, geldt voor de vaststelling van het bestemmingsplan een m.e.r.-plicht.

De m.e.r.-procedure is wettelijk geregeld in de Wet milieubeheer. Het doel van de besluit-m.e.r. is het geven van inzicht in de relevante milieueffecten die het gevolg zijn van het realiseren van een gemengd en modern bedrijventerrein. Het milieubelang krijgt daarmee, naast andere belangen, een volwaardige plaats in de besluitvorming.

1.3 Plan-m.e.r.-plicht

In juli 2004 is de Europese richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB) in werking getreden. De plicht om een SMB of wel plan-m.e.r. op te stellen, geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen die het kader vormen voor toekomstige project-m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten en/of waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het bestemmingsplan voor het IBF (nieuwe stijl) maakt activiteiten mogelijk die in het kader van een ander besluit m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn. Het plan staat de vestiging van bedrijven toe waarvoor een project-m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling in het kader van de milieuvergunning nodig is. Er is daarom sprake van een plan-m.e.r.-plicht voor het bestemmingsplan. Een voorbeeld is de oprichting van een inrichting voor de vervaardiging van papierpulp uit hout of andere vezelstoffen (Besluit m.e.r. 1994, bijlage C, cat. 20.1). In kolom 3 is aangegeven dat voor een bestemmingsplan, conform art. 10 WRO, waarin een dergelijke inrichting wordt mogelijk gemaakt een plan-m.e.r. moet worden uitgevoerd.

De plan-m.e.r.-procedure is gekoppeld aan (ruimtelijke) plannen die de opmaat vormen voor concrete projecten of activiteiten met belangrijke milieugevolgen. Het milieurapport dat in het kader van de plan-m.e.r.-procedure wordt opgesteld heeft tot doel het milieubelang in een vroeg stadium bij de besluitvorming te betrekken. Hiermee wordt vermeden dat de gevolgen voor het milieu pas aan de orde komen als de belangrijkste beslissingen al genomen zijn. Daartoe dient in beeld te worden gebracht wat – in hoofdlijnen – de belangrijkste milieugevolgen zijn.

Zowel procedureel als inhoudelijk vertoont de plan-m.e.r. veel overeenkomsten met de besluit-m.e.r. Om deze reden is het milieueffectrapport ook het milieurapport in het kader van de plan-m.e.r. Overal waar in het voorliggende rapport 'MER' staat, wordt bedoeld 'MER en milieurapport plan-m.e.r.'.

1.4 Doel van de m.e.r.-procedure en van de startnotitie

Voor de realisatie van het IBF (nieuwe stijl) wordt een nieuw bestemmingsplan vastgesteld.

Doel van de plan- en besluit-m.e.r.-procedure is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijk belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu. De m.e.r.-procedure wordt formeel doorlopen in samenhang met de besluitvorming voor het bestemmingsplan. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heerenveen treedt in de procedure op als initiatiefnemer en de gemeenteraad als bevoegd gezag.

De eerste formele stap in de m.e.r.-procedure wordt gevormd door het indienen van de startnotitie door de initiatiefnemer bij het bevoegd gezag.

De startnotitie geeft inzicht in de aard, omvang en locatie van de voorgenomen activiteit. Daarnaast wordt aangegeven welke alternatieven en effecten in de m.e.r. worden onderzocht. De startnotitie maakt duidelijk aan de gemeenteraad en de inwoners van Heerenveen, belangengroepen, de commissie voor de milieueffectrapportage (commissie m.e.r.) en de wettelijke adviseurs wat verwacht kan worden van het op te stellen m.e.r..

1.5 Reikwijdte en detailniveau van de milieu-effectrapportage

Om de vraag voor de MER te concretiseren is het wenselijk om de reikwijdte van de MER vast te leggen. Als het gaat om de besluit-MER is met name de vraag of sprake is van een locatie-m.e.r. of een inrichtings-m.e.r. relevant. Voor de plan-MER gaat het om de reikwijdte van de beleidsvragen die mee worden genomen in de MER.

De besluit-mer voor het IBF (nieuwe stijl) is een inrichtings-mer. Binnen het geldend provinciale en regionale beleid is de noodzaak voor een bedrijventerrein in de segmenten modern gemengd en transport en distributie voldoende onderbouwd. In het Streekplan Fryslân (1994) is destijds aandacht besteed aan de vestigingsmogelijkheden op diverse locaties. In 1994 is op basis van een *locatie-m.e.r.* besloten dat het plangebied de geschikte locatie is voor een bedrijventerrein. In het Streekplan Fryslân (2007) is opgenomen dat de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Heerenveen grotendeels wordt opgevangen op het herbestemde IBF-terrein. Meer over de locatiekeuze in het hoofdstuk 'Locatiekeuze en besluitvorming' Gelet op voornoemde argumenten biedt een *inrichtings-m.e.r.* de meeste meerwaarde voor de milieutechnische onderbouwing van de voorgenomen ontwikkeling.

In een inrichtings-mer worden de milieugevolgen van de inrichting van een bepaalde locatie in beeld gebracht. Wij willen bij de inrichting ook uitdrukkelijk alternatieven aan bod laten komen die ingaan op de verschillende bedrijfscategoriën die, eventueel gezoneerd, worden toegestaan op het IBF (nieuwe stijl).

Voor het deel over de plan-mer hoeft geen onderscheid naar locatie of inrichting te worden gemaakt. Wel is het belangrijk om te vermelden hoe wordt aangekeken tegen de reikwijdte van dit deel. Een plan-mer kan 'breed' of 'eng' worden ingevuld. Een brede invulling houdt in dat de milieueffecten van het gehele plan worden beschouwd. Een enge invulling houdt in dat alleen de milieueffecten worden beschouwd van de onderdelen van het plan die de plan-merplicht veroorzaken.

De regelgeving vereist dat alleen de milieueffecten van de onderdelen die de plan-merplicht veroorzaken moeten worden meegenomen. In dit geval staat de plan-m.e.r. echter niet op zich zelf, deze wordt in combinatie met de besluit-m.e.r. doorlopen. Het ligt daarom voor de hand om naar de milieueffecten van het totale plan te kijken. Dat betekent dat de vraag waarom Heerenveen een bedrijventerrein wil realiseren beantwoord moet worden en dat bij in de afweging de consequenties voor het milieu worden meegenomen. Daarbij willen we wel expliciet de vraag beantwoorden of het bestemmen van m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wenselijk is. In paragraaf 2.5 wordt dit verder uitgewerkt.

Voor de plan-m.e.r. is het ook noodzakelijk aan te geven tot welk detailniveau gewerkt wordt. Omdat een gecombineerde m.e.r., zowel plan-m.e.r. als besluit-m.e.r., wordt doorlopen is de vraag voor het detailniveau beperkt relevant. Op het niveau van de besluit-m.e.r. is het namelijk noodzakelijk kwantitatieve informatie in te winnen om te kunnen toetsen aan geldende regelgeving.

Voor wat betreft de vraag over de wenselijkheid van het toelaten van besluit-m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten waarvoor het bestemmingsplan het kader is, is onze insteek om de milieueffecten op hoofdlijnen te vergelijken met al toegestane categorieën van bedrijven (toegestaan in het IBF (oude stijl)). Daarbij wordt gebruik gemaakt van de VNG uitgave 'bedrijven en milieuzonering' waarin is aangegeven welke afstand in de ruimtelijke ordening het beste kan worden aangehouden.

1.6 Reageren op de startnotitie

De startnotitie is in te zien op het gemeentehuis van Heerenveen, Crackstraat 2 of op de vestiging van de dienst Publiekszaken en Veiligheid aan de P.J. Troelstralaan 2. De startnotitie is ook te vinden op de website van de gemeente Heerenveen: www.heerenveen.nl. Op de startnotitie is gedurende 6 weken inspraak mogelijk. In deze 6 weken kunnen wensen ten aanzien van de inhoud van het m.e.r. schriftelijk kenbaar worden gemaakt. De inspraakreacties worden door een onafhankelijke Commissie voor de Milieueffectrapportage gebruikt bij hun advies over de richtlijnen. De gemeenteraad betreft de inspraakreacties bij de vaststelling van de richtlijnen. De richtlijnen vormen als het ware de inhoudsopgave, aan de hand waarvan het m.e.r. zal worden opgesteld.

Inspraakreacties kunnen gedurende de inspraakperiode worden ingediend bij:

Gemeente Heerenveen
t.a.v. College van burgemeester en wethouders
Postbus 15000
8440 GA Heerenveen

Wanneer het m.e.r. is afgerond is er weer gelegenheid tot inspraak. Deze inspraak zal samenvallen met de inspraak in het kader van de te volgen planologische procedure.

Voor een beschrijving van de verdere procedures na indiening van de startnotitie wordt verwezen naar hoofdstuk 7.

1.7 Wat treft u aan in dit rapport

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het voornemen dat de gemeente Heerenveen heeft, de realisatie van een bedrijventerrein. In dit hoofdstuk worden het doel van de omzetting beschreven. Tevens wordt ingegaan op de besluitvorming rondom het IBF (nieuwe stijl)waarvoor deze MER wordt opgesteld en eerder genomen besluiten die betrekking hebben op het IBF(nieuwe stijl). In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie en de autonome ontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de alternatieven die wij onderscheiden voor de realisatie van het bedrijventerrein. In hoofdstuk 5 aan we in op de milieueffecten die de activiteit kan veroorzaken en die zullen worden onderzocht in de MER. Afsluitend zal in hoofdstuk 6 een toelichting worden gegeven op de besluitvorming in het kader van het mer (de procedure) en de wijze waarop kan worden gereageerd op de startnotitie en de MER.

2. Voornemen

In dit hoofdstuk wordt het voornemen tot realisatie van het IBF (nieuwe stijl) onderbouwd. Paragraaf 2.1 bevat een beschrijving van het economisch beleid van de gemeente Heerenveen en de rol die het IBF (nieuwe stijl) hierbij speelt. In paragraaf 2.2 is dieper dan in hoofdstuk 1 gemotiveerd waarom op de aangewezen locatie de gemeente het IBF (nieuwe stijl) wil realiseren. Hierbij is ook ingegaan op de besluitvorming die hierover heeft plaatsgevonden.

2.1 Voornemen functiewijziging bedrijventerrein

Op grond van de in paragraaf 2.2. genoemde cijfers blijkt dat er een duidelijke vraag is naar ruimte voor bedrijfsvestiging in de segmenten modern gemengd en transport en distributie. Op grond van haar sociaal-economisch beleid streeft de gemeente Heerenveen naar een toename van de werkgelegenheid en het verminderen van de werkloosheid. Het behoud en versterken van de bestaande bedrijvigheid en het aantrekken van nieuwe bedrijven dragen bij aan het behoud van de werkgelegenheid.

Het percentage niet werkende werkzoekenden ligt in Heerenveen met 6,5 % net wat hoger dan het landelijk percentage van 6,1% (momentopname december 2007). De groep niet werkende werkzoekenden bestaat in de gemeente Heerenveen met name uit lager geschoolde mensen. De helft van de niet werkende werkzoekenden heeft niveau lager onderwijs of VMBO, nog eens 34% van de werklozen heeft MBO niveau en ca. 14% heeft HBO niveau of hoger. Heerenveen houdt echter ook rekening met een bevolkingstoename waarvoor het creëren van extra werkgelegenheid wenselijk is. Op dit moment wordt de woonwijk Skoatterwâld ten oosten van Heerenveen gerealiseerd. Een woningbouwplan voor 2.300 woningen. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de mogelijkheden om aan de westzijde een nieuwe woonwijk te realiseren.

Om de komst van meer bedrijvigheid mogelijk te maken heeft de gemeente Heerenveen het voornemen opgevat om een nieuw bedrijventerrein te realiseren met als doel extra ruimte te creëren voor de vestiging en uitbreiding van bedrijven. Het gaat daarbij met name om ruimte voor de sectoren transport/distributie en modern/gemengd. De tabellen in dit hoofdstuk laten duidelijk zijn dat hiervoor geen of zeer beperkt ruimte is voor deze segmenten op bestaande bedrijventerreinen.

Met de functiewijziging van een het bedrijventerrein naar de segmenten modern/gemengd en transport/logistiek wordt met name werkgelegenheid gecreëerd voor MBO-niveau of lager. Binnen de genoemde segmenten streeft de gemeente naar diversificatie. Wat wil zeggen dat het bedrijventerrein bestemd is voor een brede doelgroep van bedrijfscategorieën.

Belangrijke uitgangspunten voor het terrein zijn:

- Stimuleren van duurzaamheid: het terrein dat de gemeente oorspronkelijk voor ogen had was aangemerkt als een duurzaam bedrijventerrein. Deze ambities zullen ook worden meegenomen bij de invulling van het IBF(nieuwe stijl)
- Intensief ruimtegebruik: ruimte is schaars en Heerenveen is daarnaast omgeven door waardevolle landschappen. Concentratie van bedrijven en combinatie van functies zijn belangrijke aandachtspunten om de uitbreiding van het stedelijk gebied te beperken
- Goede ontsluiting: de bereikbaarheid van Heerenveen is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven. Voor nieuwe bedrijventerreinen is dit dan ook een belangrijke voorwaarde.
- Het beeldkwaliteitsplan voor het IBF (nieuwe stijl) geldt als uitgangspunt voor het uiterlijk aanzien van het terrein
- Uitbreiding van de toegestane bedrijfs categorieën (t.o.v. het IBF (oude stijl))

2.2 Behoeftte aan bedrijventerrein

Zoals in de aanleiding aangegeven is Heerenveen onderdeel van de A7-zone; één van de twee economische ontwikkelingszones binnen Friesland. Het onderdeel zijn van een economische ontwikkelingszone houdt o.a. in het creëren van ruimte voor bedrijvigheid om de werkgelegenheid te vergroten en de werkloosheid te verkleinen. Dit is ook de kern van de Sociaal Economische Beleidvisie van de gemeente Heerenveen (2005). Heerenveen wil dit realiseren door de groei van bestaande bedrijven te stimuleren en faciliteren en

door nieuwe bedrijven aan te trekken. Hiervoor is ook behoefte aan nieuwe ruimte voor bedrijfsterreinen omdat zowel voor de groeiende bedrijven als voor de nieuwe bedrijven onvoldoende bedrijfsruimte beschikbaar is.

In de Integrale visie Heerenveen-Skarsterlân (december 2005) is de vraag naar bedrijventerreinen ingeschat. Bij de bedrijvenontwikkeling wordt (conform de Structuurschets A7) uitgegaan van het doortrekken van de groei uit het verleden (1991-2000) met een 'aftopping' van de groei met 15% na 2015. Daarbij is in de visie aangenomen dat het mogelijk is om in 20% van de ruimtebehoefte te voorzien door herstructurering van bestaande terreinen en door nieuwe terreinen intensiever te gebruiken.

In totaal wordt in de Integrale Visie tussen 2000 en 2030 een ruimtebehoefte voor bedrijventerreinen tussen de 355 en 475 hectare ingeschat.

Vraag naar bedrijven- terrein (hectare)	2000-2015		2015-2030	
	laag	hoog	laag	hoog
Totale vraag	185	240	170	235
Modern gebied	125	150	115	140
Transport & distributie	45	65	35	65
Hoogwaardig	15	25	20	30

Bron: Integrale Visie Heerenveen-Skarsterlân (2005)

Wat betreft de verschillende segmenten is de situatie per 1 juli 2007 dat in het segment modern gemengd op het bedrijventerrein Kanaal-Oost nog 0,9 hectare uitgeefbaar is. In het segment transport & distributie is op De Kavels 4 hectare uitgeefbaar, maar reeds in optie gegeven.

Uitgifte bedrijventerreinen Heerenveen 1990-2007 (peildatum juni 2007)								
								30-6-2007
					Totaal	opties /	uitgeef-	totaal
	90-'95	95-'00	00-'05	05-'07	90-'07	geres.	baar	uitgeefbaar
Modern gemengd:								
H'veen-Zuid		8,62	1,2	0,47	10,29			0,00
Kanaal	25,22	13,82	4,64	1,94	45,62		0,90	0,90
A7 Noord			1,3		1,3			0,00
BPF-Oost	8,85	5,39	1,1		15,34			0,00
L'straatweg		0,49			0,49			0,00
Nijehaske	2,32	1,96	0,4		4,68			0,00
Nieuweschoot		0,34	0,2		0,54			0,00
Haskerveen							11	11
<i>Sub-totaal</i>	<i>36,39</i>	<i>30,62</i>	<i>8,84</i>	<i>2,41</i>	<i>78,26</i>	<i>0,00</i>	<i>0,90</i>	<i>0,90</i>
Transp/distrib:								0,00
De Kavels	6,81	28,8	18,7	3,26	57,57	4,00	4,00	0,00
<i>Sub-totaal</i>	<i>6,81</i>	<i>28,8</i>	<i>18,7</i>	<i>3,26</i>	<i>57,57</i>	<i>4,00</i>	<i>4,00</i>	<i>0,00</i>
Grootschalig:								
IBF		24		12,69	36,69	30,80	136,60	105,80
<i>Sub-totaal</i>		<i>24</i>		<i>12,69</i>	<i>36,69</i>	<i>30,80</i>	<i>136,60</i>	<i>105,80</i>
Totaal	43,71	83,42	27,54	18,36	173,03	34,80	141,50	

Bron: administratie kavelluitgifte gemeente Heerenveen

Uit de uitgifte bedrijventerrein Heerenveen 1990-2007 blijkt dat er vanaf 2005 geen kavels meer beschikbaar waren voor nieuwvestiging van bedrijven. Op de bedrijventerreinen bestaat geen leegstand, nieuwvestiging is alleen mogelijk wanneer een bedrijf vertrekt. Het 'oudste' bedrijventerrein "Heerenveen-Zuid" is in 2002 gerevitaliseerd waardoor het bedrijventerrein weer geüpdatet is.

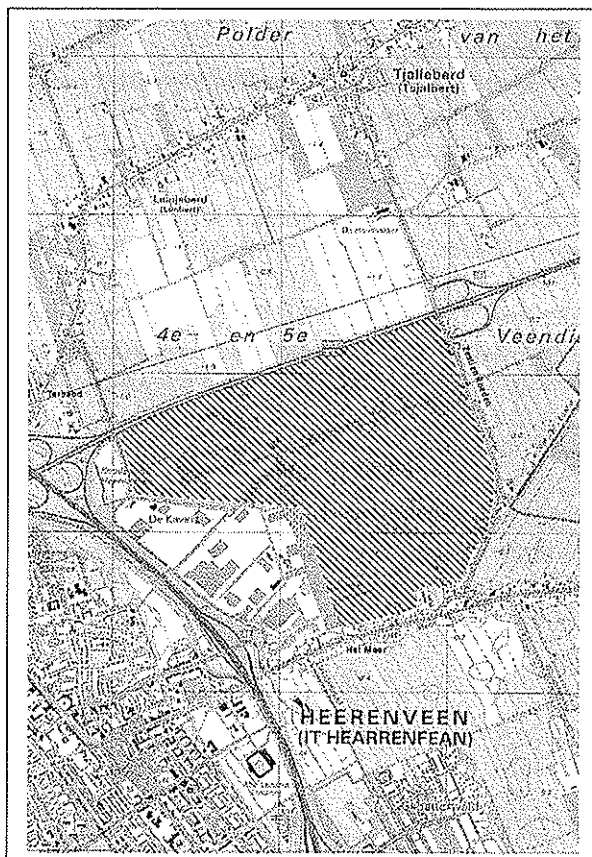
2.3 Locatiekeuze en besluitvorming

In de aanleiding is toegelicht dat in eerste aanleg op de aangewezen locatie een bedrijvenpark met een bovenlokaal karakter zou worden gerealiseerd. Dit is ook in ontwikkeling genomen. De gemeente Heerenveen wilde, zoals ook al aangegeven, zelf daarnaast aan de noordkant van de A7 een lokaal bedrijventerrein realiseren.

De locatie van het bedrijvenpark is bepaald op streekplanniveau door een vergelijking van een aantal alternatieven. Het betrof: locatie Heerenveen/de kavels (de uiteindelijk gekozen locatie), locatie Heerenveen/Joure (tussen Heerenveen en Joure aan de noordzijde van de A7), locatie Drachten (ten zuiden van de A7, ten westen van de provinciale weg naar Drenthe) en de locatie Leeuwarden (ten zuidwesten van Leeuwarden). Na een vergelijking op inhoudelijke gronden en een bestuurlijke afweging is gekozen voor de

locatie Heerenveen/de Kavels. Een haalbaarheidsstudie van Plant Location International/PWC (gepubliceerd 29 juni 1993) concludeert dat Zuid Friesland, meer in het bijzonder de regio Heerenveen, vanuit technisch en logistiek oogpunt de beste mogelijkheden biedt voor de ontwikkeling van het bedrijvenpark.

Locatie plangebied

Voor realisatie van het bedrijvenpark heeft vervolgens de volgende besluitvorming plaatsgevonden:

- 8 juli 1993 is een intentieovereenkomst gesloten tussen de provincie Friesland en de gemeente Heerenveen voor de realisatie van het bedrijvenpark bij Heerenveen;
- November 1994 is de MER Streekplan uitwerking Internationaal Bedrijventerrein Friesland opgesteld door de Provincie Friesland afgerond;
- In maart 1995 is de gemeentelijke MER voor de inrichting Internationaal Bedrijvenpark Friesland in

Heerenveen afgerond;

- Op 6 mei 1996 heeft de gemeenteraad van Heerenveen het bestemmingsplan “internationaal bedrijventerrein Friesland (IBF)” vastgesteld en op 7 oktober 1996 heeft Gedeputeerde Staten van Fryslân het bestemmingsplan goedgekeurd.

Op het bedrijventerrein heeft zich vervolgens één bedrijf gevestigd conform de eisen uit het geldende bestemmingsplan.

Om de lokale vraag naar bedrijventerrein te accommoderen is de gemeente Heerenveen in 2001 gestart met de ontwikkeling van Klaverblad Noord-Oost. Een modern-gemengd bedrijventerrein bestemd voor zowel grote als kleine bedrijven met een uiteenlopende range van bedrijfsactiviteiten. Hiervoor is ook een MER gestart. De startnotitie voor de MER is op 28 mei 2001 vastgesteld. Op 7 juni 2001 is ter rectificatie de gecorrigeerde startnotitie ter inzage gelegd. Omdat de uitgifte van het grootschalige bedrijventerrein IBF niet van de grond kwam heeft de gemeenteraad 30 september 2004 ingestemd met de functiewijziging van het IBF naar een bedrijventerrein voor de segmenten 'modern-gemengd' en 'transport/logistiek/distributie'. Besloten is de normen van minimaal 10 hectare en het maximale bebouwings- verhardingspercentage van 40% voor een perceel los te laten. Daarmee verviel de noodzaak voor de ontwikkeling van het lokale bedrijventerrein Klaverblad Noordoost. De MER voor Klaverblad Noordoost is om deze reden niet afgerond.

Om de volgende redenen is gekozen voor de functiewijziging van het bedrijventerrein IBF in plaats van de ontwikkeling van een bedrijventerrein Klaverblad Noordoost:

- De ontsluiting naar de hoofdwegenstructuur (A7 en A32) en de lokale wegenstructuur was reeds gerealiseerd. Aansluiten bij bestaande ontsluitingsstructuur is wenselijk
- De bestaande bebouwing in het gebied was opgekocht en verwijderd
- Er zijn aanpassingen gedaan aan het watersysteem
- Er hebben zich met vrijstelling van het bestemmingsplan een aantal bedrijven gevestigd, naast het bedrijf dat conform het bestemmingsplan is gerealiseerd
- Het gebied sluit aan bij de bestaande bebouwing van de plaats Heerenveen (gelegen naast bedrijventerrein De Kavels)
- Er zijn geen andere locaties tegen Heerenveen met een dergelijke omvang die beschikbaar zijn voor de realisatie van een bedrijventerrein;

Op 13 december 2006 is het streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit fan de romte' vastgesteld. In dit streekplan staat dat de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Heerenveen grotendeels kan worden opgevangen op het herbestemde IBF-terrein, en op nog te ontwikkelen delen van het westelijk deel van het bedrijventerrein Haskerveen.

2.4 Beleidskader

In het MER zal worden ingegaan op de relevante beleidskaders. Daarbij wordt de relatie gelegd tussen het relevante beleidskader en de relatie met de voorgenomen activiteit en de gewenste locatie. In de startnotitie volstaan we met een voorlopige opsomming van relevante beleidsdocumenten.

Rijksoverheid
Nota Ruimte 'Ruimte voor ontwikkeling'
Nota mobiliteit
Nationaal Milieubeleidsplan 4
Toekomstagenda Milieu 'Schoon, slim, sterk'
Nota Belvedere
Vierde Nota Waterhuishouding
Waterbeleid 21e eeuw
Provincie Fryslân
Streekplan Fryslân 2007 'Om de kwaliteit fan de romte'
Windstreek
Frysk Miljeuplan 2006-2009 'Samen werken aan een schoon, gezond en veilig Fryslân
Provinciaal Verkeers- en vervoersplan
Ruimte voor werk
A7-zone (gemeenten Heerenveen, Sneek, Smallingerland, Opsterland en Skarsterlân en provincie Fryslân)
Structuurschets A7 'Eenheid in verscheidenheid, ruimtelijke ontwikkelingen 2000-2030'
Gemeente Heerenveen
Integrale visie Heerenveen/Skarsterlân 'Ruimte voor de toekomst'
Sociaal- economische beleidsvisie Heerenveen
Milieubeleidsplan Heerenveen 'Stap nu over'
Gemeentelijke verkeers- en vervoersplan
Waterplan Heerenveen
Landschapsbeleidsplan Zuidoost-Friesland
Lichtbeleid Heerenveen 'Aan/Uit'

3. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In dit hoofdstuk is de huidige situatie beschreven van het plangebied. Daarbij is ingegaan op de huidige situatie met betrekking tot de relevante milieuaspecten. Ook is de autonome ontwikkeling beschreven. Dit is het zgn. 'referentiesituatie'. Dit is de situatie waarbij de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd. De ontwikkeling van het gebied/omgeving zonder activiteit wordt beschreven. In het kader van de m.e.r. fungeert de referentiesituatie als referentiekader bij de beoordeling van de effecten van de verschillende alternatieven.

3.1 Huidige situatie

Plangebied

De m.e.r. voor het IBF (nieuwe stijl) heeft betrekking op het terrein dat is aangegeven op de bijgevoegde overzichtskaart. Het gebied waar het IBF (nieuwe stijl) is gepland heeft een oppervlakte van 250 ha en ligt aan de noordoostkant van de plaats Heerenveen. Het terrein wordt in het noorden begrensd door de A7 en in het westen door de A32 en het bedrijventerrein 'De Kavels', een bedrijventerrein voor transport en logistiek. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt Het Meer, een weg met lintbebouwing (woningen, agrarische en overige bedrijvigheid). Aan de oostzijde ligt de lokale weg Zestienroeden. Midden in het plangebied ligt de Saturnus. De woningen en bedrijfsgebouwen die aan deze weg stonden zijn voor de realisatie van het bedrijvenpark opgekocht en gesloopt. Aan de noordkant is ontsluiting gerealiseerd door een aansluiting op de A7. Aan de westkant is een aansluiting op de A32 gerealiseerd (gezaamenlijk met 'De Kavels'). Langs de A32 en de A7 ligt een regionale gastransportleiding (8 inch).

Studiegebied

De huidige situatie en autonome ontwikkeling zal in het MER beschreven worden voor een groter gebied dan het plangebied, afhankelijk van de afstand waarover de invloed van het IBF zich uit zal kunnen strekken. Dit zogenaamde studiegebied verschilt per milieu-aspect en zal daarom in het MER per milieu-aspect worden afgebakend en beschreven.

Essentiële ruimtelijke ontwikkelingen

In de omgeving van het IBF is een aantal ruimtelijke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het bedrijvenpark. Aan de zuidzijde van het IBF ten zuiden van het Het Meer wordt de woonwijk Skoatterwâld ontwikkeld. Binnen het plangebied is gezocht naar ruimte voor parkeergelegenheid om de parkeerdruk van het Abe Lenstrastadion te faciliteren. Hiermee kan een vorm van dubbel ruimtegebruik worden gerealiseerd. Een aandachtspunt is daarnaast het creëren van ruimte voor de opwekking van windenergie.

Infrastructuur

Gedurende een aantal jaren is serieus onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid voor de realisatie van de Zuiderzeelijn. Een spoorverbinding van Schiphol naar Groningen. Het tracé van deze spoorlijn was op een aantal plekken gedacht maar bijna alle varianten zouden het IBF passeren aan de noordkant (aan de noordkant van de A7). Het Rijk heeft in 2007 besloten dat de Zuiderzeelijn niet wordt gerealiseerd.

Met de middelen die voor het Noorden zijn gereserveerd willen de noordelijke provincies een aantal projecten uitvoeren om de economische ontwikkeling van het Noorden te stimuleren. Eén van de projecten die momenteel serieus worden overwogen is de aanleg van een spoorlijn van Heerenveen naar Groningen. Het is wenselijk om deze ontwikkeling mee te nemen in zowel de autonome situatie als de beschrijving van de effecten van het voornemen. Met name kan dit van invloed zijn op de landschappelijke invloed van het IBF (nieuwe stijl).

De rotonde bij Joure wordt vervangen door een nieuwe aansluiting van de A6 op de A7. Op de plaats van de rotonde komt een afrit van de A7 naar Joure. Deze ontvlechting van het knooppunt zal invloed hebben op de verkeersafwikkeling bij Heerenveen.

Ontwikkelingen ten noorden van het IBF

Ten noorden van het IBF zal (na 2020) het bedrijventerrein “Klaverblad Noordoost” worden ontwikkeld. Tussen de A32-Noord en Terband wordt (voor na 2015) ruimte gereserveerd voor de ontwikkeling van een grootschalige dagrecreatieve voorziening, waarbij gedacht wordt aan een attractie met ongeveer één miljoen bezoekers per jaar.

Ten zuiden van de Deelen is de gemeente Heerenveen bezig met een pilot landelijk wonen. Hier wordt een bijzonder woonmilieu ontwikkeld in een omgeving met hoge landschappelijke waarden. Eén onderdeel van de schetsen die hiervoor zijn gemaakt is de realisatie van een recreatieve (fiets)verbinding van Tjalleberter Krite met Heerenveen. Deze verbinding loopt door/langs het plangebied.

3.2 Autonome ontwikkeling: referentiesituatie

De huidige situatie en autonome ontwikkeling, die in het MER als referentiesituatie wordt gebruikt, is de ontwikkeling van het gebied zonder dat de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd. De milieueffecten van de functiewijziging van het bedrijventerrein worden afgezet tegen deze referentiesituatie.

De referentiesituatie betreft de situatie in 2020 als het IBF (nieuwe stijl) niet wordt gerealiseerd, waarbij wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide of in uitvoering zijnde (autonome) ontwikkelingen.

Het bijzondere aan dit specifieke plan is dat met de realisatie van het voornemen de doelstellingen van de gemeente worden gerealiseerd op een bestaand bedrijventerrein waar door de beperkende bepalingen van het bestemmingsplan nauwelijks bedrijven gevestigd zijn.

Een gegeven is dat het geldende bestemmingsplan het mogelijk maakt dat zich bedrijven vestigen. Ook al hebben zich tot nu toe geen bedrijven gevestigd het is niet uitgesloten dat dit alsnog gebeurt. De inrichting van het bedrijventerrein gaat op basis van het vigerende bestemmingsplan (autonoom) verder.

De referentiesituatie dat het plangebied agrarisch blijft, lijkt geen realistische situatie. De gemeente Heerenveen heeft geen uitgeefbaar bedrijventerrein meer in bezit. Hierdoor wordt de gemeente beperkt in de economische ontwikkeling. Door de aanleg van de infrastructuur (op grond van het geldende bestemmingsplan) wordt reeds geanticipeerd op de ontwikkeling van het herbestemde IBF (nieuwe stijl).

Als referentiesituatie wordt daarom de situatie beschreven dat het IBF (oude stijl) wordt gerealiseerd conform het vigerende bestemmingsplan waarbij de volgende verbijzonderingen moeten worden meegenomen:

- de realisatie van het IBF (oude stijl) verloopt langzamer dan vooraf gepland (er is de afgelopen 10 jaar één bedrijf gevestigd op het bedrijventerrein).
- Er wordt niet afgeweken van de toegestane mix van bedrijfstypen
- er wordt niet afgeweken van de hoofdinfrastructuur zoals gepland voor de aanleg van het IBF (oude stijl).

Aangezien het voorzetten van het IBF (oude stijl) ertoe leidt dat geen ruimte beschikbaar komt voor de meer lokale/regionale behoefte aan bedrijfsterreinen is het realistisch te veronderstellen dat in de autonome ontwikkeling Klaverblad Noordoost, het bedrijventerrein ten noorden van de A7 tegenover het IBF, in ontwikkeling zou zijn genomen om in deze behoefte te voorzien. De m.e.r. voor dit terrein is stopgezet naar aanleiding van de besluitvorming over een andere invulling van het IBF.

De ontwikkelingen die zijn beschreven in paragraaf 3.1 worden ook in de autonome ontwikkeling meegenomen.

4. Alternatieven

Op grond van de Wet milieubeheer dienen in het kader van de m.e.r. alternatieven te worden beschreven en met elkaar vergeleken. Hiertoe behoren in ieder geval het voorkeursalternatief en het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA). Deze dienen te worden vergeleken met de referentiesituatie. Dit is de situatie wanneer geen functiewijziging van het IBF wordt gerealiseerd.

In hoofdstuk 2 is het voornemen van de gemeente Heerenveen beschreven. Binnen het voornemen heeft de gemeente nog een keuze voor liggen over de aard van de bedrijvigheid die wordt toegestaan op het IBF (nieuwe stijl). De uitwerking van de alternatieven moet een bijdrage leveren aan het maken van een keuze in de verschillende bedrijfscategorieën en een goede inpassing van dergelijke activiteiten. Daarbij geeft het MER vanzelfsprekend ook inzicht in de milieueffecten van het plan.

In de m.e.r. worden de genoemde alternatieven, het MMA en het voorkeursalternatief ontwikkeld. Hierna zijn de uitgangspunten en ambities voor deze alternatieven op hoofdlijnen beschreven.

4.1 Uitgangspunten en ambities

Bij de planvorming zijn er vanuit verschillende disciplines uitgangspunten en ambities geformuleerd. Deze meer sectorale uitgangspunten zijn in een eerste integrale vertaling verwerkt in het ruimtelijk model dat ten grondslag ligt aan het voorkeursalternatief. De ambities inzake voornamelijk duurzaamheid zullen in de verdere concretisering zoveel mogelijk worden vertaald naar concretisering in de inrichting en het beheer van het gebied. De daadwerkelijke mate van concretisering zal daarbij worden ingekaderd door de maatschappelijke, technische en financieel/economische haalbaarheid.

4.1.1 Ruimtelijke structuur en ruimtegebruik

Bij de ontwikkeling van het IBF (nieuwe stijl) wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande kenmerken van het landschap. Hierbij zullen de volgende elementen zoveel mogelijk in acht worden genomen:

- het IBF ligt ten zuiden van de A7, en valt hiermee binnen de stedelijke invloedssfeer van Heerenveen;
- het creëren/in stand houden van een bufferzone tussen het IBF en Het Meer om te voorkomen dat de stedelijke en landelijke bebouwing in elkaar overvloeien;
- interne zonering indien wenselijk om afstand te houden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige locaties
- het creëren van een ruimtelijke samenhang van het ontwerp door onder meer:
 - ◊ streven naar een maximale bebouwingshoogte van 35 meter;
 - ◊ het creëren van een hoogwaardig aanzicht (etalage) van het gebied aan de voorzijde richting A7;
- het voorkomen van inefficiënt ruimtegebruik door het intensief benutten van de ruimte door:
 - ◊ meervoudig ruimtegebruik: het "stapelen" van bedrijven of bedrijfsfuncties en het "verzamelen" van bedrijven in bedrijfsverzamelgebouwen, gebruik van de bufferzone.
 - ◊ collectief ruimtegebruik: door bedrijven met eenzelfde behoefte te clusteren, worden vormen van collectief ruimtegebruik mogelijk gemaakt, zoals bijvoorbeeld een vrachtautowasplaats.

segmentering, thematisering: "kamers"

In het door de gemeenteraad vastgestelde beeldkwaliteitsplan voor het IBF wordt uitgegaan van een indeling in zogenoemde 'kamers'. Dit biedt de mogelijkheid tot thematisering, om bedrijven te clusteren, bijvoorbeeld transportbedrijven die gezamenlijk gebruik maken van één vrachtautowasplaats. Door clustering kan ook de uitwisseling van energie, grondstoffen en water worden ondersteund.

Een andere mogelijkheid die de indeling in kamers biedt is het toekennen van verschillende ambitieniveaus qua duurzaamheid per kamer. Zo kan onderscheid worden gemaakt naar een kamer met een minimaal pakket, één met een gemiddeld pakket of één met een echt pluspakket. Voorbeelden van verschillende ambitieniveaus per cluster worden gevonden in Apeldoorn (duurzaam bedrijventerrein Ecofactorij) en Zwolle (bedrijventerrein Hessenpoort).

4.1.2 Landschap en natuur

In de planvorming en planuitvoering van IBF (nieuwe stijl) wordt nadrukkelijk rekening gehouden met natuurwaarden en de huidige bestemmingen in het plangebied.

4.1.3 Verkeer, vervoer en mobiliteit

De ontsluiting van het IBF dient gezien de functie van het terrein te zijn ontsloten middels het landelijke hoofdwegennet. Het terrein heeft een directe aansluiting op de A7. Via de bestaande ontsluitingsas binnen het bedrijventerrein "De Kavels" is het IBF ontsloten op de A32.

Bij de entree van het IBF word een transferium gerealiseerd met een capaciteit van zo'n 1000 parkeerplaatsen. Doelstelling is deze bestaande aansluiting gebruiken, waardoor er geen directe ingrepen in de hoofdinfrastructuur hoeven plaats te vinden. Het te ontwikkelen bedrijventerrein wordt vanaf deze hoofdweg ontsloten. Overige ontsluitingswegen van de kamers takken aan op de hoofdweg en zijn bedoeld voor langzaam verkeer, bestemmingsverkeer en fietsverkeer. Een fijnmazig net van fietspaden door het bedrijventerrein sluit aan op de hoofdfietsroutes, waar zowel woon-werk als recreatieve fietsers gebruik van maken.

De verdergaande ambitie van de gemeente Heerenveen voor het IBF is om auto- en vrachtverkeersbewegingen van en naar het bedrijventerrein zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de instrumenten:

- vervoersmanagement op individueel bedrijfsniveau
- vervoersmanagement voor het bedrijventerrein, ook in relatie tot het gehele A7 gebied
- parkmanagement als organisatorisch principe

4.1.4 Woon en leefmilieu

In het voornemen is aangegeven dat de gemeente Heerenveen streeft naar een verbreding van het aantal milieucategorieën dat zich kan vestigen op het IBF (nieuwe stijl). Het gaat daarbij ook om categorieën met in potentie grote milieueffecten. O.a. op het woon- en leefmilieu (bijv. activiteiten met veel geluid).

Geluid/trillingen en lucht

Voor wat betreft geluid en lucht zijn de wettelijke grenswaarden het kader. Het is wenselijk binnen de contouren van het IBF (oude stijl) te blijven.

Licht

In de planontwikkeling voor IBF (nieuwe stijl) wordt zodanig rekening gehouden met gevoelige bestemmingen in het gebied om de lichthinder tot een minimum te beperken.

Externe veiligheid

In het MER worden de risico's ten gevolge van activiteiten met gevaarlijke stoffen betrokken.

4.1.5 Bodem en water

In het voornemen is aangegeven dat de gemeente Heerenveen streeft naar een verbreding van het aantal milieucategorieën dat zich kan vestigen op het IBF (nieuwe stijl). Het gaat daarbij ook om categorieën met in potentie grote milieueffecten. O.a. op bodem en water (bijv. activiteiten met een grote grondwaterbehoefte).

Bij de planvorming is en wordt rekening gehouden met de ruimte die het water nodig heeft, zowel wat betreft de locatie (ligging, hoogte) als wat betreft de afwatering. Aanpassing op de verwachte verandering van de waterhuishouding ten gevolge van klimaatverandering is een belangrijke ambitie van Heerenveen.

Er wordt gestreefd naar duurzaam waterbeheer (bijvoorbeeld infiltratie, afkoppelen verhard oppervlak, gescheiden rioolstelsel).

Met betrekking tot bodem is te overwegen het IBF (nieuwe stijl) op te nemen in gebiedsgericht beleid (o.b.v. Het Besluit bodemkwaliteit) zodat hergebruik van grond met de kwaliteit 'industrie' mogelijk is.

4.1.6 Cultuurhistorie en archeologie

Er zal bij de planvorming en -uitvoering nadrukkelijk rekening worden gehouden met cultuurhistorische waarden en archeologie zoals dit ook is voorgeschreven.

4.2.5 Ambities duurzaamheid

Voor duurzaamheid op IBF (nieuwe stijl) heeft Heerenveen haar ambities gebaseerd op de uitgangspunten zoals die in de Handreiking Duurzame bedrijventerreinen van het Ministerie van Economische Zaken staan. Overigens heeft de gemeente energie als speerpunt gekozen in het milieubeleidsplan, daar ligt dan ook de focus.

Dit zijn de uitgangspunten ten aanzien van de duurzame inrichting van een bedrijventerrein en duurzame bedrijfsprocessen uit de genoemde handreiking:

Duurzame inrichting van een bedrijventerrein

- intensiever gebruik van de ruimte
- nutsvoorzieningen met een hoog rendement
- multimodaal transport en hoogwaardig openbaar vervoer
- bedrijfsgerichte commerciële voorzieningen

Duurzame bedrijfsprocessen

- uitwisseling van energie, grondstoffen en water
- gezamenlijk gebruik van utilities en bedrijfsfuncties
- collectieve inzameling en afvoer van afvalstoffen
- combineren van het vervoer van goederen en personen

Nutsvoorzieningen

De ambitie is om zoveel mogelijk energie op te wekken in de directe omgeving en zoveel mogelijk gebruik te maken van duurzaam opgewekte energie.

Uitwisseling van grondstoffen en/of afvalstoffen

Hierbij is de ambitie om doelstellingen op het gebied van energie, emissies, verdroging en afval te realiseren zoals in Meerjarenaafspraken en Convenanten per branche afgesproken is.

Collectief gebruik van utilities en bedrijfsfuncties

De gemeentelijke ambitie is om emissies te minimaliseren en het ruimtegebruik te intensiveren. In dit kader wordt gedacht aan het gezamenlijk gebruik van voorzieningen en het collectief inkopen van energie.

Duurzaam bouwen

De ambities bij het thema duurzaam bouwen op IBF (nieuwe stijl) betreffen een duurzame aanleg en inrichting van het terrein, energie-efficiënt bouwen, flexibel bouwen en het gebruik van duurzame bouwmaterialen.

4.1.7 Verwerking in het MMA

In het MMA worden zoveel mogelijk de ambities en uitgangspunten uit deze paragraaf verwerkt terwijl in het voorkeursalternatief meer keuzes worden gemaakt om bepaalde zaken wel of niet op te nemen op grond van een beargumenteerde motivatie.

4.4 Het voorkeursalternatief

Een voorkeursalternatief betreft het totaal van maatregelen waarvan de initiatiefnemer van mening is dat deze op een optimale en haalbare wijze aan alle uitgangspunten en ambities invulling geeft. Het voorkeursalternatief voor het IBF (nieuwe stijl) bestaat uit het vormgeven en inrichten van het bedrijventerrein conform het beeldkwaliteitsplan dat hiervoor is vastgesteld, uit het loslaten van de minimale perceelgrootte en het verhogen van het maximale bebouwingspercentage. Tenslotte is de wens om meer bedrijfscategorieën toe te staan ten opzichte van het IBF (oude stijl). In bijlage 1 is een lijst opgenomen van

bedrijfs categorieën die in het voorkeursalternatief worden meegenomen.

In het MER zullen de in beschouwing te nemen alternatieven en varianten betrekking hebben op de omvang, milieucategorieën van bedrijven en de vormgeving van het bedrijventerrein en inrichting van de kamers.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

De belangrijkste variabele in deze MER zijn de toegestane bedrijfs categorieën. Er is een aantal mogelijkheden die echter verschillende milieueffecten tot gevolg hebben. Daarbij is de vraag ook wat het beste aansluit op de doelstellingen van de gemeente Heerenveen.

Het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) wordt samengesteld op basis van de hiervoor gestelde ambities en uitgangspunten. Het MMA is een alternatief dat voldoet aan de gestelde doelstellingen maar waarbij negatieve gevolgen voor het milieu cq. de omgeving worden voorkomen of zoveel mogelijk worden beperkt. Aspecten als het realiseren van een hoger niveau van duurzaamheid kunnen daarom in het MMA worden ingebracht om een alternatief te bieden dat positieve(re) of minder negatieve effecten veroorzaakt.

In de besluitvorming over het IBF(nieuwe stijl) wordt de informatie uit het MER, waaronder het MMA, meegenomen bij de besluitvorming over de definitieve invulling en vormgeving van het IBF(nieuwe stijl).

5. Huidige toestand milieu

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige situatie in en om het gebied. In het MER zal uitgebreid worden ingegaan op de huidige kwaliteit van het plangebied en van de omgeving waarop het plan invloed kan hebben. In de startnotitie gaan we kort in op de huidige situatie

5.1 Huidige situatie

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende aspecten:

- Ruimtelijke structuur en ruimtegebruik
- Landschap en natuur
- Verkeer en vervoer
- Woon- en leefmilieu
- Bodem en water
- Cultuurhistorie en archeologie

Ruimtelijke structuur en ruimtegebruik

Het gebied wordt nu voor het grootste gedeelte gebruikt als grasland voor schapen. Als gevolg van de voormalige opzet van het IBF(oude stijl) zijn al een aantal belangrijke aanpassingen gedaan aan het terrein. Zo zijn oude boerderijen opgekocht en gesloopt, is de aansluiting op de A7 gerealiseerd en is een gebiedsontsluitingsweg aangelegd die ervoor zorgt dat het terrein via bedrijventerrein de Kavels ook is ontsloten op de A32.

Een belangrijke belemmering in het gebied is de aanwezigheid van een regionale transportleiding voor aardgas. Op enige afstand van het plangebied, parallel aan de A7, loopt een bovengrondse hoogspanningsleiding.

Landschap en natuur

Het plangebied wordt gekenschetst als veenontginningsgebied, verder getypeerd naar veenpoldergebied De Tijnje en hoogveenontginning De Knipe. Het landschapsbeeld van deze gebieden wordt bepaald door zowel de open ruimten als de lintvormige verdichting bestaande uit langgerekte bebouwingslinten. Het plangebied wordt gekenmerkt door openheid en weide.

Het gebied bestaat voornamelijk uit soortenarme, eenvormige graslanden. De huidige ecologische waarde van het gebied is gebonden aan greppels, sloten, houtwallen, bermen en kaden. Ook komen in het gebied kleine bosjes voor.

Het plangebied maakt geen deel uit van de ecologische hoofdstructuur of van een ecologische verbindingszone. Er is geen duidelijke relatie met vogel- en habitatrictlijngebieden in de (ruimere) omgeving. Het vogel- en habitatrictlijngebied de Deelen is op meer dan 4 km afstand ten noorden van het plangebied gelegen. In het plangebied zelf ligt een voortplantingsgebied voor de Poelkikker. Deze ligt in de bufferzone die in het kader van het IBF(oude stijl) is aangewezen.

Verkeer en vervoer

In het plangebied zijn meerdere wegen al gerealiseerd, zoals de Saturnus door het gebied heen. Het betreft een deel van de verkeersinfrastructuur dat voor het IBF (oude stijl) is ontwikkeld. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt Het Meer. Dit is de doorgaande weg Heerenveen-De Knipe. Aan de oostzijde van het plangebied ligt de weg Zestienroeden. Het gebruik van dit lokale wegennet wordt voor een belangrijk deel bepaald door de hoofdinfrastructuur rondom het plangebied: de A32 en de A7, respectievelijk ten westen en ten noorden van het plangebied. Het plangebied wordt ontsloten via de aansluiting van de Mobilisatieweg en Zestienroeden op de A7 (afslag 26A) en via de aansluiting van de Mobilisatieweg op de A32 (afslag 12). Het plangebied wordt ook ontsloten naar de verlengde K.R. Poststraat bij de ongelijkvloerse kruising bij de A32.

Parallel aan de A32 loopt de railverbinding Zwolle-Leeuwarden. In Heerenveen stoppen zowel stoptreinen als intercity's. Er is geen mogelijkheid voor het verladen van goederen via station Heerenveen. Parallel aan

de spoorlijn loopt het Nieuwe Heerenveense Kanaal. Dit kanaal is een regionale vaarweg met vaarklasse IV (op termijn uit te breiden naar klasse V-beperkt qua hoogte).

Voor fietsverkeer is het IBF vanuit Heerenveen bereikbaar vanuit de dorpen ten noorden van de A7, vanuit De Knipe via de fietspaden naar en door bedrijventerrein de Kavels en vanuit de plaats Heerenveen via een onderdoorgang onder de A32 een paar honderd meter ten noorden van de (niet gelijkvloerse) kruising A32/K.R.Poststraat.

Woon- en leefmilieu

Gelet op het woon-, werk-, en leefmilieu is de kwaliteit van het milieu relevant als het gaat om met name geluid, geur, externe veiligheid en luchtkwaliteit. Het plangebied zelf ondervindt op dit moment hinder van de A32 en A7 in de vorm van geluidsbelasting en luchtverontreinigende emissies. Daarnaast wordt milieubelasting veroorzaakt door de bedrijvigheid op bedrijventerrein de Kavels. Het gaat dan met name om geluid. Op de Kavels is een bedrijf gevestigd dat externe veiligheidsrisico's veroorzaakt. In beeld zal worden gebracht of het invloedsgebied ook over het plangebied ligt. Het gebied ondervindt ook externe veiligheidsrisico's ten gevolge van het transport van gevaarlijke (afval)stoffen over de A7, de A32 maar zeer beperkt, en als gevolg van de regionale transportleiding voor aardgas.

In de directe omgeving is de woon- en leefomgeving in de lintbebouwing langs het Meer (behorende bij het dorp De Knipe) het belangrijkste om ook in beeld te krijgen. In de huidige situatie is er geen bedrijfsbebouwing die de kwaliteit van de leefomgeving daar beïnvloedt. Met name het verkeer van Het Meer zelf veroorzaakt geluidsbelasting en luchtverontreinigende emissies. In mindere mate zal de bedrijvigheid op bedrijventerrein de Kavels invloed hebben op de kwaliteit van de leefomgeving van een klein deel van de bebouwing langs Het Meer.

Bodem en water

Uit de algemene gegevens (STIBOKA, 1976) blijkt dat het plangebied wat bodemsoort betreft globaal in twee delen is te scheiden. Hierbij wordt de scheiding gevormd door de Mobilisatieweg. Noordelijk van deze weg komen voornamelijk veldpodzolgronden voor (leemarm en zwak lemig fijn zand). Ten zuiden van deze weg komen voornamelijk madeveengronden voor, waarbij zand op een diepte kleiner dan 1,20 m-mv voorkomt. In het MER uit 1995 is aangegeven dat er geen bijzondere bodemkundige waarden aanwezig zijn in het gebied en dat er geen verontreinigde locaties aanwezig zijn. De waterbodems zijn naar verwachting bijna schoon tot licht verontreinigd (bodemslib van klasse 1 of 2).

Het grondwater in het plangebied is afkomstig uit het gebied bij de bossen van Oranjewoud. Het grondwater trekt na het plangebied verder richting de Deelen. Het peilbeheer wordt hierop afgestemd. Met name voor de bossen van Oranjewoud is het belangrijk rekening te houden met de effecten van het IBF (nieuwe stijl) op het grondwaterpeil. Verdroging is een bedreiging voor het instandhouden van de bossen daar. Voor de Deelen geldt ook dat het grondwaterpeil ter plaatse belangrijk is voor het in stand houden van de natuurwaarden. Het grondwater dat door het plangebied heen stroomt kwelt echter voor de Deelen al omhoog en beïnvloedt het grondwaterpeil in dit gebied niet.

In het plangebied is een oude stortlocatie aanwezig.

Cultuurhistorie en archeologie

In het gebied zijn geen beschermde monumenten aanwezig. In de huidige situatie is met name het veenweidelandschap het resultaat van de historische groei van het landschap. Dit is in grote delen van Heerenveen op deze wijze herkenbaar aanwezig.

In het hele plangebied is een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd (Exaltus, R. et al, 2005). Op grond van het onderzoek is een terreindeel aangewezen waarvoor een nader onderzoek is uitgevoerd (Tup, C. 2005). Uit het nader onderzoek is één deelgebied geïdentificeerd waar een zeer grote kans bestaat op onverstoorde archeologische grondsporen. In dit gebied is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek zijn geen bijzonderheden aangetroffen.

6. Effecten en beoordelingskader

De realisatie van een bedrijventerrein heeft invloed op verschillende milieuaspecten en via deze invloed wordt ook de omgeving beïnvloed. In hoofdstuk 5 is al aangegeven hoe de huidige situatie in het gebied en in de omgeving is. In de MER wordt de invloed van het voornemen, de realisatie van het IBF(nieuwe stijl), op de omgeving onderzocht. In dit hoofdstuk is aangegeven welke effecten daarbij in beeld worden gebracht.

6.1 Effecten

De uitvoering van het voornemen zal leiden tot effecten op de in hoofdstuk 5 beschreven thema's. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke thema's zullen worden onderzocht en beschreven in het kader van de MER. Voor de verkenning van de effecten wordt onderscheid gemaakt naar het plangebied en het studiegebied. Het plangebied is het gebied waarin de ingrepen plaats vinden. In hoofdstuk 2 is een kaartje opgenomen van het plangebied. De effecten van het bedrijventerreinen treden echter ook buiten het plangebied op. Het studiegebied omvat het gebied waar mogelijke effecten kunnen optreden. Het gaat bijvoorbeeld over de beïnvloed van de woonbebouwing langs het Meer.

Bij de effectbepaling gaat naar verwachting de aandacht met name uit naar de volgende thema's:

- Landschap en natuur
- Cultuurhistorie en archeologie
- Ruimtegebruik
- water en bodem
- Woon- en leefmilieu
- Verkeer
- Duurzaamheid

Expliciet wordt stilgestaan bij het aspect duurzaamheid, aangezien dit aansluit bij de ambities van Heerenveen met het oude bedrijventerrein Klaverblad Noordoost dat nu niet wordt gerealiseerd, maar waarvoor in de plaats het IBF(nieuwe stijl) wordt ontwikkeld.

De genoemde thema's worden concreet gemaakt door deze op te delen in aspecten. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de aspecten die in ieder geval aan bod zullen komen in het MER.

Overzicht aspecten per thema

Thema	aspect	Voorbeeld criteria
Landschap	Aantasting landschap(plangebied)	Aantasting landschapselementen (kwalitatief en kwantitatief)
	Aantasting landschap (studiegebied)	Aantasting landschapstructuur (kwalitatief)
Natuur	Ecologie (studiegebied)	Aantasting flora en fauna (kwalitatief)
Cultuurhistorie en archeologie	Cultuurhistorische waarden (plangebied)	Aantasting cultuurelementen (kwalitatief)
	Archeologie (plangebied)	Onverstoorde locaties met kans op archeologische resten (kwalitatief)
Ruimtegebruik	Intensief en multifunctioneel ruimtegebruik (plangebied)	Concentratie en combinatie van ruimtegebruik (kwalitatief)
	Ruimtelijke samenhang (studiegebied)	Samenhang met omgeving (kwalitatief)
	Interne zonering (plangebied)	Afstand tot derden (kwantitatief/kwalitatief)
Verkeer	Bereikbaarheid (plangebied)	Verkeersintensiteiten (kwalitatief), bereikbaarheid met OV en langzaam verkeer
Woon- en leefmilieu	Geluid (studiegebied)	Geluidsniveau's (kwalitatief/kwantitatief)
	Luchtkwaliteit (studiegebied)	Emissieniveau's (kwalitatief/kwantitatief)
	Externe veiligheid (studiegebied)	Plaatsgebonden risico en groepsrisico (kwantitatief /kwalitatief)
	Geur (studiegebied)	Aantal gehinderden (kwantitatief/kwalitatief)
	Licht (studiegebied)	Aantal gehinderden (kwantitatief/kwalitatief), lichtverontreiniging (kwalitatief)

Vervolg tabel pagina 18		
Bodem en water*	Aardkundige waarden (plangebied)	Aantal elementen en waarde (kwantitatief/kwalitatief),
	Bodemkwaliteit (plangebied)	Aanwezigheid bodemverontreiniging (kwalitatief)
	Grondwater (studiegebied)	Grondwaterkwaliteit en -kwantiteit Grondwaterpeil (kwalitatief)
	Oppervlaktewater (plangebied)	Kwantitatief
Duurzaamheid	Energie (plangebied)	Fossiel energieverbruik (kwalitatief), opwekking duurzame energie (kwalitatief)
	Water (plangebied)	Verbruik primair drinkwater (kwalitatief), opvang en afvoer hemelwater (kwalitatief), ontstaan en verwerking afvalwater (kwalitatief)
	Grondstoffen (plangebied)	Verbruik voor bouwrijp maken terrein (kwalitatief), verbruik voor realisatie bedrijven (kwalitatief)

*de watertoets zal de benodigde informatie over het aspect water leveren

Bij de beschrijving van de milieugevolgen worden de volgende algemene criteria in acht genomen:

- Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu wordt in ieder geval getoetst aan wettelijke normen en criteria en aan uitgangspunten vastgelegd in beleid
- Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu wordt, waar nodig, de ernst bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid.
- Naast negatieve effecten wordt ook aan positieve effecten aandacht besteed (bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan het aspect duurzaamheid of door ruimte voor landschapsontwikkeling te bieden).
- Behalve directe effecten worden ook afgeleide effecten beschreven zoals effecten van te initiëren veranderingen in ruimtegebruik en grondstoffengebruik (bijv. bij gebruik van ophoogzand of grind).
- Er zal vooral aandacht zijn voor effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden (zoals luchtkwaliteit). Effecten die voor elk alternatief praktisch hetzelfde zijn, zijn relevant voor de besluitvorming en worden beschreven maar leveren een beperkte bijdrage aan het vormgeven van een MMA.

6.2 Beoordelingskader

Voor het beoordelen van de effecten op de bovengenoemde aspecten worden de effecten beschreven aan de hand van een reeks deelaspecten. Die zijn een verbijzondering van het aspect. Waar mogelijk is de effectbeschrijving gebaseerd op kwantitatieve gegevens, zoals voor geluid, en anders door een kwalitatieve beschrijving.

De effecten zijn zeer verschillend en het gaat vaak om verschillende grootheden. Om de deelaspecten te kunnen vergelijken op aspectniveau maar ook om het effect op de aspecten onderling te kunnen vergelijken wordt de effecten op basis van een +/- score beoordeeld. De score kan variëren van dubbelmin tot dubbelplus:

- -- : het verloren gaan van een waarde of een zeer negatieve invloed
- 0: er wijzigt niets ten opzichte van de huidige situatie;
- ++: een nieuwe waarde wordt maximaal ontwikkeld of een positieve factor neemt maximaal toe
- + of -: een merkbare verandering (- negatief en + positief) ten opzichte van de huidige situatie
- indien de effecten zeer beperkt zijn wordt dit in aangegeven met 0/+ (marginaal positief) of 0/- (marginaal negatief), of 0 (geen effect).

7. Besluitvorming en procedure

7.1 Ruimtelijke procedures

Om het initiatief te kunnen realiseren is het nodig om dit in een bestemmingsplan vast te leggen. Voor deze ruimtelijke procedure wordt de m.e.r. uitgevoerd. In het schema in bijlage 1 is aangegeven hoe de bestemmingsplan- en m.e.r.-procedure met elkaar samenhangen.

7.2 De procedure voor de m.e.r.

Het milieueffectrapport is een hulpmiddel bij de besluitvorming over (grote) projecten, bedoeld om het milieubelang - tussen alle andere belangen - een volwaardige rol te laten spelen. De procedure waarbinnen het milieueffectrapport wordt opgesteld, is vastgelegd in de Wet milieubeheer. De procedure van de plan-m.e.r. wijkt iets af van die voor de besluit-m.e.r.. De plan-m.e.r. procedure wordt in dit geval in de procedure van de besluit-m.e.r. Geschoven.

Startnotitie milieu-effectrapportage

Alvorens het onderzoek voor de Milieu-EffectRapportage (MER) kan worden gestart, maakt de initiatiefnemer een startnotitie. De startnotitie markeert de formele start van de m.e.r.-procedure. In deze notitie geeft de initiatiefnemer onder meer een aanduiding van hetgeen met de activiteit wordt beoogd (probleemstelling en doel), van de aard, omvang en plaats van de activiteit, het besluit waarvoor het MER gemaakt wordt en andere relevante besluiten. Tenslotte volgt er een globale aanduiding van de milieugevolgen. Deze startnotitie is ook bedoeld om de betrokken bestuursorganen te raadplegen over de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER onderdeel.

Inspraak startnotitie

De startnotitie wordt ter inzage gelegd in verband met de inspraak. Gedurende vier weken heeft een ieder de mogelijkheid schriftelijk opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het MER. Tegelijkertijd met de inspraak worden de wettelijk adviseurs (betrokken instanties) en de Commissie voor de m.e.r. (Cie-m.e.r.) verzocht om te adviseren over het geven van richtlijnen. De Cie-m.e.r. brengt binnen 9 weken na de openbare kennisgeving advies uit.

Vaststelling richtlijnen

Op basis van adviezen en de opmerkingen stelt het Bevoegd Gezag, de gemeenteraad van Heerenveen, richtlijnen op waaraan het MER moet voldoen. In deze richtlijnen geeft het Bevoegd Gezag aan welke alternatieven en welke milieu-effecten van de voorgenomen activiteit moeten worden onderzocht.

Opstellen MER

Op basis van de richtlijnen wordt het milieu-onderzoek uitgevoerd. Dit wordt afgerond met het opstellen van het MER. De ingebrachte adviezen en opmerkingen zijn daarin waar nodig en mogelijk verwerkt. Het MER wordt aangeboden aan het Bevoegd Gezag. Het Bevoegd Gezag besluit over de aanvaardbaarheid van het MER en legt die vervolgens ter inzage in.

Overleg en inspraak MER en bestemmingsplan

De MER wordt toegezonden aan de wettelijke adviseurs met het verzoek om daarover te adviseren. Ook de Commissie voor de m.e.r. wordt om toetsingsadvies gevraagd. Tevens worden alle stukken ter inzage gelegd in verband met de inspraak. Een ieder kan daarover opmerkingen maken bij het Bevoegd Gezag. Hiervoor ligt het MER 4 weken ter inzage. Het MER wordt indien nodig aangepast op het advies van de Commissie voor de m.e.r. of op de ingebrachte bedenkingen.

Het bevoegd gezag kan vervolgens een besluit nemen over het voornemen. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de inhoud van het MER. In de motivering van het besluit dient dan ook te worden aangegeven wat met de resultaten is gedaan.

Tegelijkertijd met het ter inzage leggen van van het MER wordt ook het voorontwerp bestemmingsplan voor

het IBF (nieuwe stijl) ter inzage gelegd. Nadat de reacties en adviezen over het MER en het voorontwerpbestemmingsplan zijn binnengekomen kijkt het bevoegd gezag of deze gevolgen dienen te hebben voor de inhoud van het bestemmingsplan. Het ontwerp-bestemmingsplan wordt vervolgens gedurende 6 weken ter inzage gelegd.

De gemeenteraad beslist over de vaststelling van het bestemmingsplan binnen 8 weken of uiterlijk 4 maanden na afloop van de termijn van de terinzagelegging. Het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan wordt vervolgens gedurende 4 weken ter inzage gelegd. Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân beslissen binnen 12 weken of uiterlijk 6 maanden na de terinzagelegging over goedkeuring. Tot slot kan gedurende een periode van 6 weken nog beroep worden ingesteld tegen het bestemmingsplan.

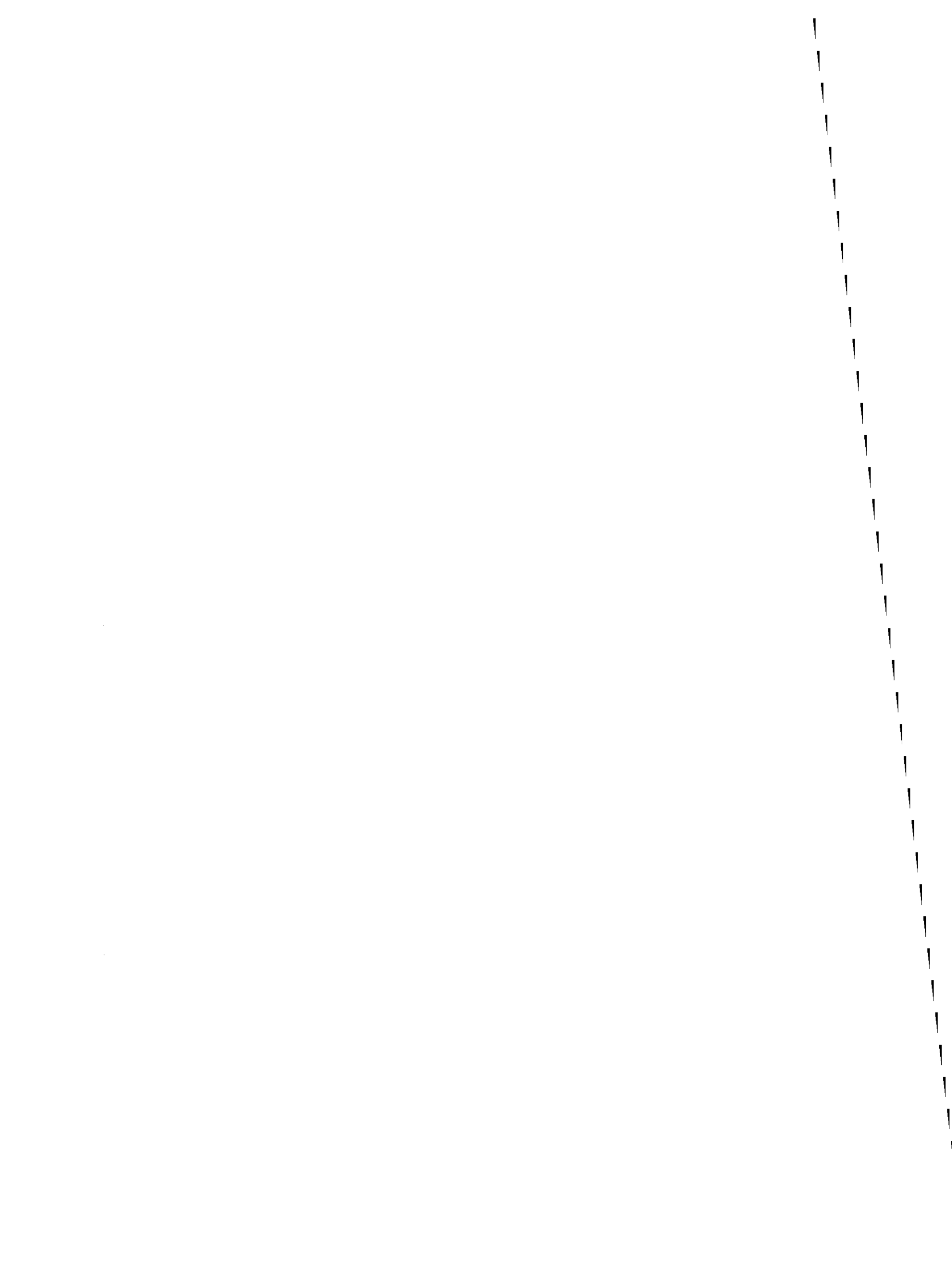
Evaluatie

De evaluatie is de laatste fase van de m.e.r.-procedure. In de evaluatie worden de in de MER voorspelde effecten vergeleken met de werkelijk optredende effecten. Het Bevoegd Gezag is verantwoordelijk voor deze evaluatie.

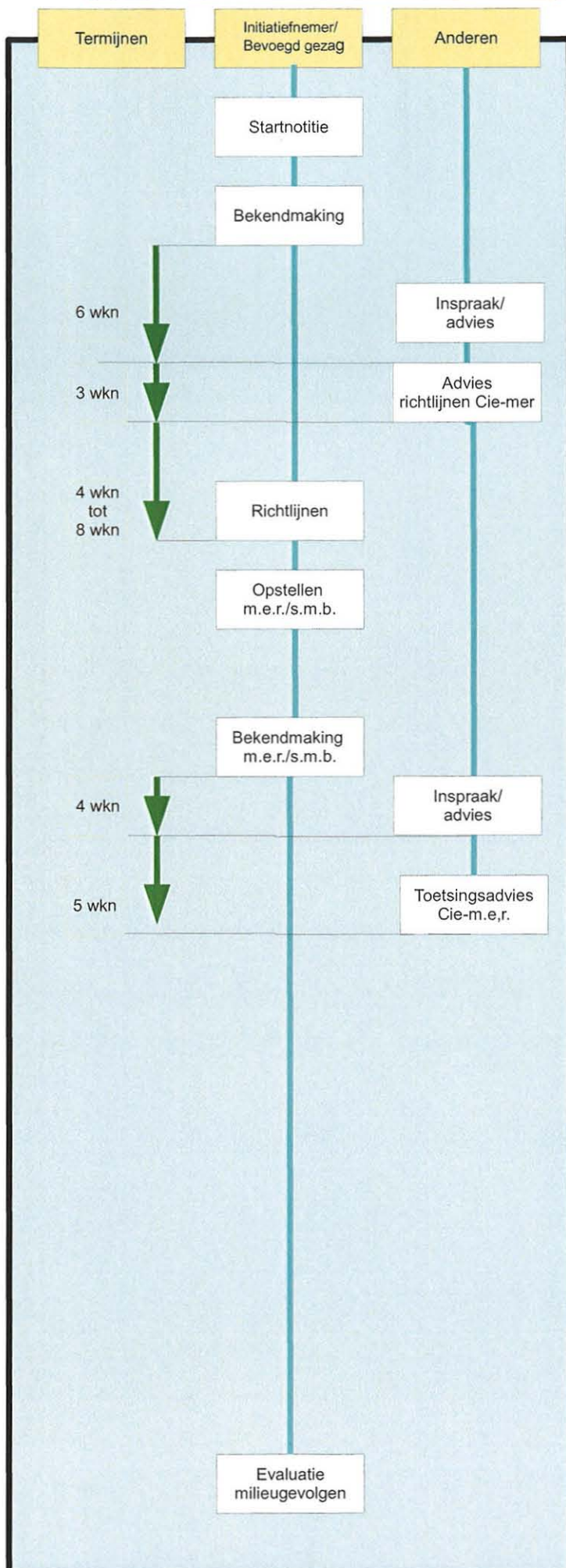
De formele m.e.r.-procedure is daarmee beëindigd. Het MER en de ingebrachte adviezen en opmerkingen worden bij de verdere planvorming en de besluitvorming betrokken.

BIJLAGE 1

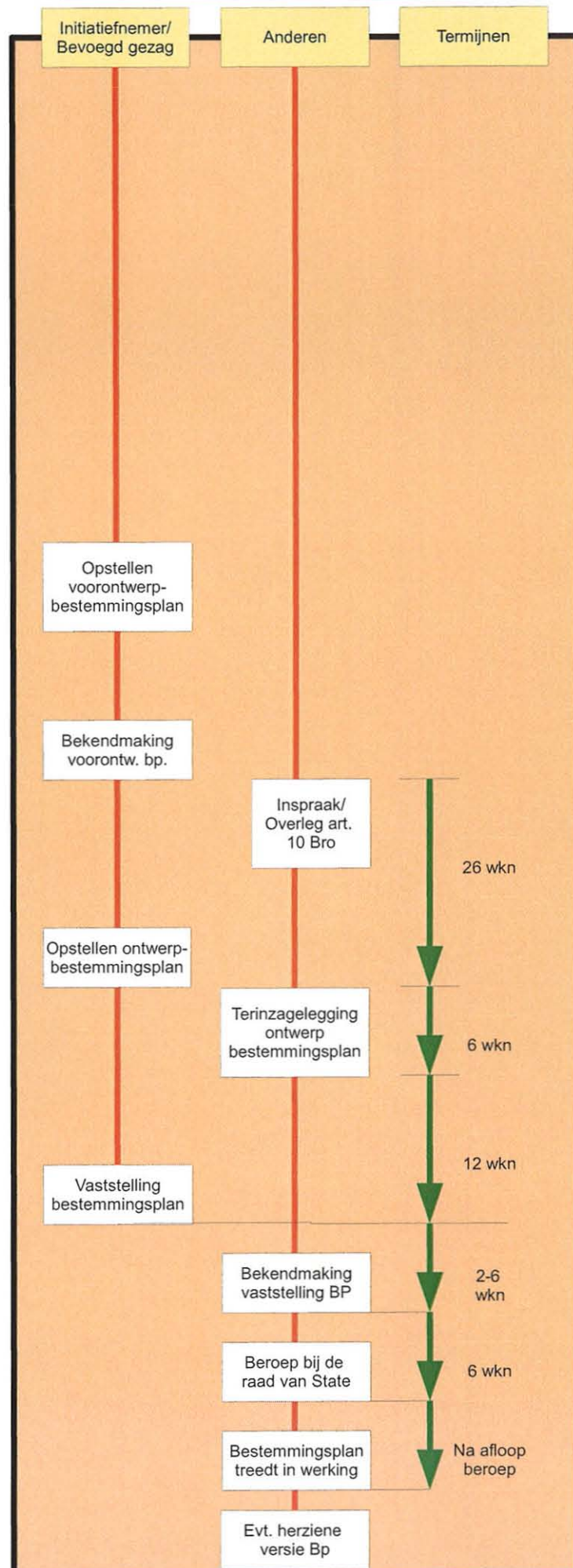
Schema procedures

Milieueffectrapportage (m.e.r.) / Strategische milieubeoordeling (s.m.b.)

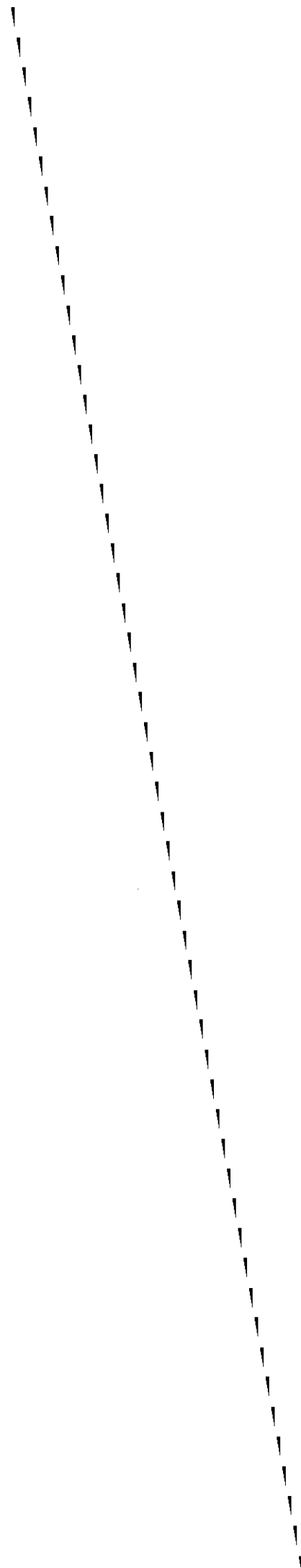

Bestemmingsplan

BIJLAGE 2

Bedrijvenlijst

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
01	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW							
0141.1	Hoveniersbedrijven		1					
05	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN							
0502	Vis- en schaaldierkwekerijen: 1. oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven 2. visteeltbedrijven				3 3			
15	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN							
151	Slachterijen en overige vleesverwerking: 1. slachterijen en pluimveeslachterijen 2. vleeswaren- en vleesconservenfabrieken 3. loonslachterijen				3 3 3			
152	Visverwerkingsbedrijven: 1. conserveren 2. roken 3. verwerken anderszins					4 4 4		
1531	Aardappelproductenfabrieken					4		
1532, 1533	Groente- en fruitconservenfabrieken: 1. jam 2. groente algemeen 3. met koolsoorten 4. met drogerijen 5. met uienconservering (zoutinleggerij)				3 3	4 4 4		
1541	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten: 1. p.c. < 250.000 t/j 2. p.c. ≥ 250.000 t/j					4 4		
1542	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten: 1. p.c. < 250.000 t/j 2. p.c. ≥ 250.000 t/j					4 4		
1543	Margarinefabrieken: 1. p.c. < 250.000 t/j 2. p.c. ≥ 250.000 t/j					4 4		
1551	Zuivelproductenfabrieken: 1. gedroogde producten, p.c. ≥ 1,5 t/u 2. geconcentreerde producten, verdamp. cap. ≥ 20 t/u 3. melkproductenfabrieken v.c. < 55.000 t/j 4. melkproductenfabrieken v.c. ≥ 55.000 t/j 5. overige zuivelproducten fabrieken				3	4 4	5 5	
1552	Consumptie-ijsfabrieken				3			
1561	Meelfabrieken: 1. p.c. < 500 t/u 2. p.c. ≥ 500 t/u					4 4		
	Grutterswarenfabrieken					4		
1562	Zetmeelfabrieken: 1. p.c. < 10 t/u 2. p.c. ≥ 10 t/u					4 4		

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
1571	Veevoederfabrieken: 1. mengvoeder, p.c. < 100 t/u 2. mengvoeder, p.c. >= 100 t/u					4		
1572	Vervaardiging van voer voor huisdieren					4		
1581	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen: 1. v.c. < 2500 kg meel/week 2. Brood- en beschuifabrieken		2		3			
1582	Banket-, biscuit- en koekfabrieken				3			
1583	Suikerfabrieken: 1. v.c. < 2.500 t/j 2. v.c. >= 2.500 t/j						5	
1584	Verwerking cacao bonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk: 1. Cacao- en chocoladefabrieken 2. Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden 3. Suikerwerkfabrieken met suiker branden						5	
1585	Deegwarenfabrieken				3	4		
1586	Koffiebranderijen en theepakkerijen: 1. koffiebranderijen 2. theepakkerijen				3		5	
1587	Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden					4		
1589	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen					4		
1589.1	Bakkerijgrondstoffenfabrieken					4		
1589.2	Bakmeel- en puddingpoederfabrieken					4		
1589.2	Soep- en soeparomafabrieken: 1. zonder poederdrogen 2. met poederdrogen				3	4		
1591	Destilleerderijen en likeurstokerijen					4		
1592	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting: 1. p.c. < 5.000 t/j 2. p.c. >= 5.000 t/j					4		
1593 t/m 1595	Vervaardiging van wijn, cider en andere niet gedestilleerde, gegiste dranken		2			4		
1596	Bierbrouwerijen					4		
1597	Mouterijen					4		
1598	Mineraalwater- en frisdrankfabrieken				3			
16	VERWERKING VAN TABAK							
160	Tabaksverwerkende industrie					4		
17	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL							
171	Bewerken en spinnen van textielvezels				3			
172	Weven van textiel: 1. aantal weefgetouwen < 50 2. aantal weefgetouwen >= 50				3	4		
173	Textielveredelingsbedrijven				3			
174, 175	Vervaardiging van textielwaren				3			
1751	Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken					4		
176, 177	Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen				3			

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
18	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT							
181	Vervaardiging kleding van leer				3			
182	Vervaardiging van kleding en -toebehoren (exclusief van leer)			2				
183	Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont				3			
19	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCLUSIEF KLEDING)							
191	Lederfabrieken					4		
192	Lederwarenfabrieken (exclusief kleding en schoeisel)				3			
193	Schoenenfabrieken				3			
20	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.							
2010.1	Houtzagerijen				3			
2010.2	Houtconserveringsbedrijven:							
	1. met creosootolie					4		
	2. met zoutoplossingen				3			
202	Fineer- en plaatmaterialenfabrieken				3			
203, 204	Timmerwerf fabrieken				3			
205	Kurkwaren-, riet- en vlechtwerf fabrieken			2				
21	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN							
2111	Vervaardiging van pulp					4		
2112	Papier- en kartonfabrieken:							
	1. p.c. < 3 t/u				3			
	2. p.c. 3 - 15 t/u					4		
	3. p.c. >= 15 t/u					4		
212	Papier- en kartonwarenfabrieken				3			
2121.2	Golfkartonfabrieken:							
	1. p.c. < 3 t/u				3			
	2. p.c. >= 3 t/u					4		
22	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA							
2221	Drukkerijen van dagbladen				3			
2222	Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)				3			
2222.6	Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen			2				
2223	Grafische afwerking	1						
	Binderijen			2				
2224	Grafische reproductie en zetten			2				
2225	Overige grafische activiteiten			2				
223	Reproductiebedrijven opgenomen media	1						
23	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK.IND.							
2320.2	Smeeroliën- en vettenfabrieken				3			
	Aardolieproductenfabrieken n.e.g.					4		

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
24	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN							
2411	Vervaardiging van industriële gassen: 1. luchtscheidingsinstallatie v.c. ≥ 10 t/d lucht 2. overige gassenfabrieken, niet explosief 3. overige gassenfabrieken, explosief						5 5 5	
2412	Kleur- en verfstoffenfabrieken					4		
2413	Anorganische chemische grondstoffenfabrieken: 1. niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn" 2. vallend onder "post-Seveso-richtlijn"					4	5	
2414.1	Organische chemische grondstoffenfabrieken: 1. niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn" 2. vallend onder "post-Seveso-richtlijn"					4	5	
	Methanolfabrieken: 1. p.c. < 100.000 t/j 2. p.c. ≥ 100.000 t/j					4 4		
2414.2	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synthetisch): 1. p.c. < 50.000 t/j 2. p.c. ≥ 50.000 t/j					4	5	
2415	Kunstmeststoffenfabrieken						5	
2416	Kunstharsenfabrieken e.d.						5	
242	Landbouwchemicaliënfabrieken: 1. fabricage 2. formulering en afvullen						5 5	
243	Verf, lak en vernisfabrieken					4		
2441	Farmaceutische grondstoffenfabrieken: 1. p.c. < 1.000 t/j 2. p.c. ≥ 1.000 t/j					4	5	
2442	Farmaceutische productenfabrieken: 1. formulering en afvullen geneesmiddelen 2. verbandmiddelenfabrieken			2	3			
2451	Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken					4		
2452	Parfumerie- en cosmeticafabrieken					4		
2462	Lijm- en plakmiddelenfabrieken: 1. zonder dierlijke grondstoffen 2. met dierlijke grondstoffen				3		5	
2464	Fotochemische productenfabrieken				3			
2466	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken				3			
	Overige chemische productenfabrieken n.e.g.					4		
247	Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken					4		
25	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF							
2511	Rubberbandenfabrieken						4	
2512	Loopvlakvernieuwingsbedrijven: 1. vloeropp. < 100 m ² 2. vloeropp. > 100 m ²				3		4	

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
2513 252	Rubber-artikelenfabrieken Kunststofverwerkende bedrijven: 1. zonder fenolharsen 2. met fenolharsen				3			
						4		
						4		
26	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN							
261	Glasfabrieken: 1. glas en glasproducten, p.c. < 5.000 t/j 2. glas en glasproducten, p.c. ≥ 5.000 t/j 3. glaswol en glasvezels, p.c. < 5.000 t/j 4. glaswol en glasvezels, p.c. ≥ 5.000 t/j			3		4		
						4		
							5	
2615 262, 263	Glasbewerkingsbedrijven Aardewerkfabrieken: 1. vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW 2. vermogen elektrische ovens totaal ≥ 40 kW			3				
				3				
264	Baksteen- en baksteenelementenfabrieken Dakpannenfabrieken					4		
						4		
2651	Cementfabrieken: 1. p.c. < 100.000 t/j 2. p.c. ≥ 100.000 t/j						5	
							5	
2652	Kalkfabrieken: 1. p.c. < 100.000 t/j 2. p.c. ≥ 100.000 t/j					4		
							5	
2653	Gipsfabrieken: 1. p.c. < 100.000 t/j 2. p.c. ≥ 100.000 t/j					4		
							5	
2661.1	Betonwarenfabrieken: 1. zonder persen, triltafels en bekistingtrillers 2. met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d 3. met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. ≥ 100 t/d					4		
						4		
							5	
2661.2	Kalkzandsteenfabrieken: 1. p.c. < 100.000 t/j 2. p.c. ≥ 100.000 t/j			3		4		
2662 2663, 2664	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken Betonmortelcentrales: 1. p.c. < 100 t/u 2. p.c. ≥ 100 t/u			3				
					3			
						4		
2665, 2666	Vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips: 1. p.c. < 100 t/d 2. p.c. ≥ 100 t/d			3		4		
267	Natuursteenbewerkingsbedrijven: 1. zonder breken, zeven en drogen 2. met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j 3. met breken, zeven of drogen, v.c. ≥ 100.000 t/j			3		4		
							5	
2681 2682	Slijp- en polijstmiddelen fabrieken Bitumineuze materialenfabrieken: 1. p.c. < 100 t/u 2. p.c. ≥ 100 t/u			3				
						4		
							5	

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
	Isolatiematerialenfabrieken (exclusief glaswol): 1. steenwol, p.c. ≥ 5.000 t/j 2. overige isolatiematerialen Minerale productenfabrieken n.e.g. Asfaltcentrales				3	4		
28	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES/TRANSPORTMIDDELEN)							
281	Constructiewerkplaatsen: 1. gesloten gebouw 2. in open lucht, p.o. < 2.000 m ² 3. in open lucht, p.o. ≥ 2.000 m ²			3		4		
2821	Tank- en reservoirbouwbedrijven: 1. p.o. < 2.000 m ² 2. p.o. ≥ 2.000 m ²					4	5	
2822, 2830	Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels					4		
284	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.			3		4		
2851	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven: 1. algemeen 2. scoperen (opspuiten van zink) 3. thermisch verzinken 4. thermisch vertinnen 5. mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten) 6. anodiseren, eloxeren 7. chemische oppervlaktebehandeling 8. emaileren 9. galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen, e.d.) 10. stralen 11. metaalharderen 12. lakspuiten en moffelen			3				
2852	Overige metaalbewerkende industrie			3				
287	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken: 1. p.o. < 2.000 m ² 2. p.o. ≥ 2.000 m ² Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.					4	5	
29	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN							
29	Machine- en apparatenfabrieken: 1. p.o. < 2.000 m ² 2. p.o. ≥ 2.000 m ² 3. met proefdraaien verbrandingsmotoren ≥ 1 MW			3		4		
30	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS							
30	Kantoormachines- en computerfabrieken			3				
31	VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRONISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN							
311	Elektromotoren- en generatorenfabrieken					4		
312	Schakel- en installatiemateriaalfabrieken					4		
313	Elektrische draad- en kabelfabrieken					4		
314	Accumulatoren- en batterijenfabrieken			3				

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
315	Lampenfabrieken					4		
316	Elektrotechnische industrie n.e.g.				3			
32	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDHEDEN							
321 t/m 323	Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur en benodigdheden				3			
3210	Fabrieken voor gedrukte bedrading				3			
33	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN							
33	Fabrieken voor medische apparaten en instrumenten, orthopedische artikelen, optische instrumenten en uurwerken		2					
34	VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS							
341	Autofabrieken en assemblagebedrijven 1. p.o. < 10.000 m ² 2. p.o. >= 10.000 m ²					4		
3420.1	Carrosseriefabrieken					4		
3420.2	Aanhangwagen- en opleggerfabrieken					4		
343	Auto-onderdelenfabrieken				3			
35	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCLUSIEF AUTO'S, AANHANGWAGENS)							
351	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven: 1. houten schepen 2. kunststof schepen 3. metalen schepen < 25 m 4. metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW				3 3	4	5	
3511	Scheepssloperijen						5	
352	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen: 1. algemeen 2. met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW				3	4		
353	Vliegtuigbouw- en -reparatiebedrijven: 1. zonder proefdraaien motoren 2. met proefdraaien motoren					4	5	
354	Rijwiel- en motorrijwielabrieken				3			
355	Transportmiddelenindustrie n.e.g.				3			
36	VERVAARDIGING VAN MEUBELS; VERVAARDIGING VAN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.							
361	Meubelfabrieken				3			
362	Fabricage van munten, sieraden e.d.		2					
363	Muziekinstrumentenfabrieken		2					
364	Sportartikelenfabrieken				3			
365	Speelgoedartikelenfabrieken				3			
366	Vervaardiging van overige goederen n.e.g.				3			

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
40	PRODUKTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELECTRICITEIT, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER							
40	Elektriciteitsproductiebedrijven (vermogen ≥ 50 MW)							
	1. gasgestookt						5	
	2. warmtekrachtinstallaties (gas)						5	
	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:							
	1. < 10 MVA		2					
	2. 10 - 100 MVA				3			
	3. 100 - 200 MVA				3			
	4. 200 - 1000 MVA					4		
	5. ≥ 1000 MVA						5	
	Gasdistributiebedrijven:							
	1. gascompressorstations vermogen < 100 MW					4		
	2. gascompressorstations vermogen ≥ 100 MW						5	
	3. gasdrukregel- en meetruimten		2					
	(kasten en gebouwen), categorie B en C							
	4. gasontvang- en -verdeelstations, categorie D				3			
	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:							
	1. stadsverwarming				3			
	2. blokverwarming		2					
41	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER							
41	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:							
	1. met chloorgas						5	
	2. bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling				3			
	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:							
	1. < 1 MW		2					
	2. 1 - 15 MW				3			
	3. ≥ 15 MW					4		
45	BOUWNIJVERHEID							
45	Bouwbedrijven en aannemersbedrijven met werkplaats				3			
50	HANDEL IN REPARATIE VAN AUTO'S EN MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS							
501, 502, 504 5020.4	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven			2				
	Autoplaatswerkhuizen				3			
	Autobekleedhuizen	1						
	Autospuitinrichtingen				3			
5020.5	Autowasserhuizen		2					
503, 504 505	Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		2					
51	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING							
5121	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders		2					
5122	Groothandel in bloemen en planten		2					
5123	Groothandel in levende dieren				3			
5124	Groothandel in huiden, vellen en leder				3			

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
5125, 5131	Groothandel in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen			2				
5132, 5133	Groothandel in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren, spijsoliën en vetten			2				
5134	Groothandel in dranken			2				
5135	Groothandel in tabaksproducten			2				
5136	Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk			2				
5137	Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen			2				
5138, 5139	Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen			2				
514	Groothandel in overige consumentenartikelen			2				
5151.1	Groothandel in vaste brandstoffen: 1. klein, lokaal verzorgingsgebied				3			
	2. kolenterminal, opslag opp. $\geq 2.000 \text{ m}^2$						5	
5151.2	Groothandel in vloeibare en gasvormige brandstoffen: 1. vloeistoffen, o.c. $< 100.000 \text{ m}^3$					4		
	2. vloeistoffen, o.c. $\geq 100.000 \text{ m}^3$						5	
	3. tot vloeistof verdichte gassen					4		
5151.3	Groothandel minerale olieproducten (exclusief brandstoffen)				3			
5152.2 / 3	Groothandel in metalen en -halfabrikaten				3			
5153	Groothandel in hout en bouwmaterialen				3			
5154	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur				3			
5155.1	Groothandel in chemische producten				3			
5156	Groothandel in overige intermediaire goederen		2					
5162	Groothandel in machines en apparaten		2					
517	Overige Groothandel (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden, e.d.)		2					
60	VERVOER OVER LAND							
6021.1	Bus-, tram- en metrostations en -remises				3			
6022	Taxibedrijven, taxistandplaatsen		2					
6023	Touringcarbedrijven				3			
6024	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks)				3			
603	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen				3			
6312	Veem- en pakhuisbedrijven, koelhuizen				3			
6321	Autoparkeerterreinen, parkeergarages		2					
6322	Overige dienstverlening t.b.v. het vervoer over land n.e.g.		2					
64	POST EN TELECOMMUNICATIE							
641	Post- en koeriersdiensten			2				
642	Telecommunicatiebedrijven	1						
	TV- en radiozendstations			2				
71	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN							
711	Personenautoverhuurbedrijven			2				
712	Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)				3			
713	Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen				3			
714	Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.			2				

SBI-CODE	OMSCHRIJVING	MILIEUCATEGORIE	1	2	3	4	5	6
74	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING							
747	Reinigingsbedrijven voor gebouwen				3			
7481.3	Foto- en filmontwikkelcentrales			2				
92	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE							
921	Studio's (film, TV, radio, geluid)			2				
93	OVERIGE DIENSTVERLENING							
9301.1	Wasserijen en strijkinrichtingen				3			
	Tapijtreinigingsbedrijven				3			
9301.2	Chemische wasserijen en ververijen			2				
9301.3	Wasverzendinrichtingen			2				
	Wasserettes, wassalons	1						
9302	Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	1						
9304	Badhuizen en sauna-baden			2				
9305	Dierenasiels en -pensions				3			
	Persoonlijke dienstverlening n.e.g., exclusief bordelen, prostituees en sexclubs	1						

Afkortingen:

cat. categorie
o.c. opslagcapaciteit
v.c. verwerkingscapaciteit
p.c. productiecapaciteit
p.o. productieoppervlak
e.d. en dergelijke
n.e.g. niet elders genoemd
t ton

kl. klasse
u uur
d dag
w week
j jaar
< kleiner dan
> groter dan
= gelijk aan